

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ר"ה שבט א"ה ביום חמישי הבעל"ט - מברכים החודש המולד: יום ה' שעה 8:45, 4 חלקים

פרשת שמות - מברכים

כ"ה טבת תשפ"ד

שנה כד גליון אקמא

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
6:03	5:31	4:27	
6:07	5:29	4:13	ירושלים
5:55	5:43	4:24	באר אפארק

ה' ילחם לכם

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר
הקוה"ט זיע"א

ה' איש מלחמה וגו' (טו, ג)
אי' במדרש (מכילתא יתרו בחדש השלישי ז) בים נדמה להם כאיש גבור בחור מלחמה, ובסיני נדמה להם כזקן מלא רחמים.

יש לכאר הענין בזה, כי בעת מתן תורה כאשר כל העולם חל מפני הדר גאונו ית', ובריות בראשית חרדו ממך בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצוות, וכמ"ש (יש, טו) ויחרד כל העם אשר במחנה, וכמ"ש (ב, טו) וירא העם ויגעו ויעמדו מרחוק, לכן עודדם השי"ת וחזק את רוחם לבל יפלו ח"ו, ונראה אליהם בזקן מלא רחמים, להורות נתן בזה שהאל מלא רחמים, ורחמיו על כל מעשיו, סובל וצופה לרשע וחפץ בהצדק, ולרחמיו אין שעור ואין חקר.

ואת"א כ"כ למה כפה עליהם הר כגגית וא"ל אם לאו פה תהא וכו' (שבת פח.) שזהו בבחי' דין.

וי"ל עפ"י מעשה שהיה אצל הרה"ק בעל בית אהרן מקארלין זיע"א אשר צוה לשני אברכים ללמוד בס' ראשית חכמה שער היראה (בעניני שבת ועונש), ולאחר ג' חדשים חזרו אליו, הא' היו פניו כבושות בקרקע מרוב אימה ופחד, והב' לא נתפעל כל כך ממה שלמד בספר ראשית חכמה, והיה כאשר נכנס הא' אצל הבית אהרן זיע"א חיוקו ועודדו וא"ל אל תשכח כי חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, ומצינו בגמ' (שם פט:) דאמר יצחק אע"ה להקב"ה פלגי עלי ופלגי עלך וכו', ויצא שמח וטוב לב.

ברם השני כשנכנס אצל רבו הבית אהרן זיע"א, אמר לו ידוע תדע כי כל מה שראית כתוב בספר, אין כל זה אלא כהתחלה לכל הפורעניות והעונשין בבית דין של מעלה, ותיכף נתלבש בחיל ורעדה מאימת הדין. ובזה ניחא דבעינן לתרת, לכפיית ההר, ולזקן מלא רחמים, לכל חד כפום דרגא דיליה.

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

ו"יאמר משה וכו' וכי אוציא את ישראל
מלחמת משה רבינו בקליפת וטומאת מצרים

ולכאורה אח"כ רואים שהקפיד עליו הקב"ה שסירב בשליחותו זו ודיבר עמו קשות על כל זה, הרי טענתו בפיו שמא יגרום החטא, וכן אצל יעקב לא מצינו שהקפיד על כך הקב"ה.

אלא י"ל דאצל משרע"ה הי שליחות זו כרוכה לטובת כלל ישראל לכן לא היה לו לעכב שליחות זאת ואפי' לרגע כמימרא, ובוודאי אפי' שאינו ראוי ברם, בזכות ישראל יצליח זכות אבות מסייעתם. **משא"כ** אצל יעקב אע"ה שלא היה הדבר כרוך בשליחות, ואדרבה הרי היא לנחת לפני הקב"ה כשהולכים בדרך הענווה ושפלות רוח ולחשוב בכל עת שמא יגרום החטא, לכן לא הי שום קפידיא עליו.

ויאמר משה אל האלוקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים. ויאמר כי אהיה עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה (ג, יא-ב) וצריך להבין האות שתלה הקב"ה למשה בפה.

ואמר בזה כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א בשם חותנו הגה"ח ר' אברהם שווארץ זצ"ל שהכתוב בא בזה לתרץ את קושיית משה **מי אנכי כי אלך אל פרעה**, שאחז שאינו ראוי לשליחותו ואינו חשוב לדבר עם המלאכים, וע"כ אמר לו הקב"ה **"וזה לך האות וכו' תעבדון את האלוקים על ההר הזה"**, דהיינו קבלת התורה על ההר סיני, וכידוע מהז"ל שלכך נבחר דווקא הר סיני מכל ההרים, משום שהנמיך את עצמו מכל ההרים, כך אתה משה זכית להיות נבחר עבור שליחת ישראל משום ענווה שבך, וזה הסימן שנתן לו הקב"ה מהדר הזה כי שניהם בערך אחד ומתנהגים בענווה יתירה, ודווקא משום זאת הטענה שאמר משה בענותותו **"מי אנכי"** לכן זכה להשליחות.

ויאמר השליכהו ארצה וכו' ויהי נחש וינש משה מפניו, ויאמר ה' אל משה שלח ידך ואחז בנכבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו (ד, ג-ד)

וצריך להבין יראתו של משה רבינו שהיה לו מהנחש, והלא הצדיקים אין להם שום פחד אחר זולת פחדם לפני ה', וכמ"ש בחובת הלבבות (שער אהבת ה' פרק ו) וז"ל: "כמו שסיפר אחד החסידים שפעם כשהלך במדבר הוא מצא ירא ה' אחד שישן שם, וכאשר הוא שאל אותו כיצד הנך ישן במקום זה, האם אינך מפחד מהאריות, הוא ענה: אני המושך בעמ"ב

ועתה לכה ואשלחך אל פרעה וכו' ויאמר משה אל האלוקים מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים (ג, י-יא) ולכאורה צריך להבין איך סירב משה רעיא מהימנא בשליחות זו ששלח אותו הקב"ה, והנראה לומר הדנה כידוע שקליפת מצרים היא הטומאה הגרועה ביותר ורשתתם ואכזריותם הוא עד אין לשער, וכן מעשי הכישוף של המצרים אין בדומה לו בכל העולם, ולכן לא היה שום עבד יכול לברוח ממצרים, וכל כמה שהיה מתקרב כלפי חוץ, היה מוצא את עצמו בתוך תוכו של מצרים והוא ע"י מעשי הכישוף שלהם, וכן כוחות טומאתם שהיו שם הי טומאה הגרועה ביותר אשר אין כזאת בעולם כלל.

ואיך שבא הקב"ה למשה שילך בשליחות זו להילחם בטומאת מצרים ולהוציא את בני ישראל משם, והכוונה בזה דהרי על משה רבע"ה מוטל כעת העבודה הקשה ביותר לשבר את קליפת וטומאת מצרים, ולכן כבר נשלח מקודם לכן יוסף הצדיק שכבר בימיו החל המלחמה נגד טומאת מצרים, ועל משה רבינו ע"ה היה להמשיך במלחמה זו ולשבור לגמרי את טומאת מצרים, ולכן נתיירא משה רבינו בשליחות זו דשמא אינו ראוי לזה השליחות להילחם בטומאה קשה הלזו, דבשביל להילחם בטומאה צריך להיות צדיק גמור ביותר, כי אם אינו ראוי לזה אז ח"ו יכול ליפול ממדרגתו רח"ל.

וכידוע המעשה הנורא אשר התרחש בזמנו של ר' יוסף די-לה ריינה אשר הוא וכל הכת דילי' תאב נפשם לקרב את הגאולה בכוח ונכנסו למלחמה עם טומאת עשו ואדום, ועי"ז באה לו נפילה גדולה ונחמץ רח"ל (עיין באוצר הגדולים מזה הסיפור באריכות אשר התרחש בזמן האר"י הק.).

וזה מה שפחד משה רבע"ה בשליחות זו, כדחזינו אצל יעקב אבינו ע"ה שפחד שמא יגרום החטא, וכך משה רבינו אף פחד שמא יגרום החטא ואינו ראוי לאותו איצטלא לצאת במלחמה הכבדה בטומאת מצרים.

ואף שהקב"ה בכבודו צוה לו על כך, מ"מ נתפחד שאינו ראוי, וכידוע מה שפירש הרה"ק מלובלין זיע"ע על הגמ' (נדה ל:) ואפי' כל העולם סולו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע, ופירש שאפי' הקב"ה יאמר לו שהוא צדיק גמור, מ"מ יאמר דרך באותו זמן שאמר לו הקב"ה, אבל מיד אח"כ הוא נפל ממדרגתו ויהא בעיניו כרשע.

ולכן סירב משרע"ה בשליחות זו, דאף לכאורה אשר הקב"ה שולחו דהיינו שהוא ראוי ובכוחו הגדול להילחם במצרים, מ"מ חשב משה בעצמו דרך באותו רגע שביקש הקב"ה ממנו דווקא אז היה ראוי.

עבודת ה' במסיב' של מרן
רביה"ק הרמ"מ זיע"א

בעל יסורים גדול היה, בפרט בשנותיו האחרונות כשסבל מהשיתוק בגופו [למשך חמש וחצי שנים, ממוצאי שבועות תשמ"א ועד טבת תשמ"ו]. דאע"פ שלא הרגיש רוב אברי גופו מ"מ כשהיו נוגעים לו במקומות מסויימים היה מתפתל ביסורים קשים ומרים אשר אין לשער ולתאר.

הוא היה אומר "יסורים פון א מינוט קען מען נאך אויסהאלטען, אבער נישט פון א טאג" [יסורים של רגע אפשר עוד לסבול, אבל יסורים של יום שלם עוד אפשר], והוסיף שאלמלא היה מאמין ומחכה למשיח שיבא בכל רגע לא היה יכול לעמוד ביסוריו.

פעם אחת אמר, שהוא מוותר על כל היסורים שעבר כלומר, שלא יקבל עליהם שכן, ובלבד שיבוא משיח, והוסיף "און ס'איז א טייערע פרייז" [זה- מחיר יקר], והוא מוכן לוותר עליהם עבור גאולתו של ישראל.

כשהגיע הרה"ק רבי יקותיאל יהודה מצאנז קלויזנבורג ז"ע לבקרו, התנצל לפניו על היסורים שהוא סובל, והסביר שאינו מהרהר אחר מידותיו של מקום ח"ו [ובלשון קדשו "איך רעד זיך נישט אפ חלילה!"], אך כתבו הפוסקים (טור יו"ד סימן שלד) "מי שחלה אומרים לו ה'תודה", ואין יסורים בלא עון (שבת נה), נמצא שבזה שמתאונן על יסוריו היה הוא מתודה על חטאיו.

חצי שנה לפני שנפל אה"ק הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב ז"ע למשכב במחלת השיתוק רח"ל בחדש סיון במוצאי חג שבועות שנת תשמ"א, הלך לבקר את הרה"ק בעל ה'חלקת יהושע' מביאלא ז"ע שחלה ג"כ במחלת השיתוק, ושהה אצלו לזמן ממושך, ובצאתו אמר, שהגיע לראות איך עובדים את השי"ת גם במצב כזה, באותה שעה חשבו שכונתו והפליג בגדלותו ובעבודתו של אדמו"ר מביאלא, שעם כל סבלו ויסוריו עובד את בוראו, אך כאשר הוא עצמו חלה במחלה זו הבינו שהכין את עצמו לכן בהנחה דרבה.

באותה שנה ביום הפורים אמר ב'טיש' בתוך הדברים "מ'נאפט א קלאפ [-] מקבלים מכה] אבער מ'געויענט!" [-אבל מנצחים], שגילה דעות תחילה שעם כל היסורים והקשיים והמכות יוצאים למלחמה ומנצחים, דלעולם אסור להתייאש, ובכל מצב שהוא עומד בו צריך תמיד לצאת למלחמה, כי רק בזה חפץ ה'.

ואכן מי כמותו עמד בגבורה והמשיך בעבודתו בקודש גם מתוך יסוריו הקשים מנשוא, והוא מילתא שביחא עוד לפני השיתוק שראו על גדידי כתמיד עם מפצעים שהיו לו בגופו, ולכן היה יושב על 'בקבוק חם' כי זה היה מרגיע את כאביו הנוראים, אך כאשר התיישב על הבקבוק אנו ל זמן מן עד שמצא את המקום הנכון לישב באופן שלא ירגיש כ"כ את היסורים, וכל הזמן היה מנסה לשבת כך או כך ונאנח מכאביו, אך כאשר התיישב באופן הרצוי התחיל תיכף לומר את הזמירות ברחימו החילי כאילו לא קרה מאומה, ובהתלהבות אש פתח וזמר "לפניו נעבוד ביראה ופחד".

תחלת חליו היה אירוע מוחי שתקף אותו באמצע ה'טיש' בשב"ק אחה"צ בשעת ה'טיש', ואילו המסובים לא הרגישו כלל שעובר עליו דבר מה, וגם כאשר שאל היכן רבי משה אהרן בוקשפאן שישב בצד שמאלו השיבו לו שהוא יושב שם, אך הוא שאל שוב, וענו לו כאמור, בכל זאת לא הרגישו שזה מחמת שלקה באירוע מוחי ששיתק את צד השמאל בראשו רח"ל, כי הוא המשיך בעמ"ג

שיחת קודש
המשך מעמ' א'

מתבייש מהאלוקים שיראה אותי מפחד מאחר חוץ מזולתו ית"י עכלה"ק.

והנראה דהנה משה רעיא מהימנא באמצע דיבורו עם הקב"ה ועודנו עומד עמו, בוודאי לא יפחד משום דבר זולתו יתברך שמו ויתעלה.

אלא כיון שראה את הנחש דקאי על הסטרא אחרא נחש הקדמוני, או מרוב דביקותו של משה בהקב"ה לא רצה להיות בקירבתו, ולכן וינס משה מפניו.

על כן אמר לו הקב"ה למשה שלח ידך ואחוז בזנבו והכונה הוא שאמר הקב"ה למשה כי צדיק הדור ומנהיגו יש לו לסבול כל אחד ואחד באשר הוא שם, ואפי' הפחות ביותר שכבר נפל לדיוטא התחתונה עד לשאול תחתית, ואדרבה דווקא משם צריך להעלותם וגם לרבות הניצוצות דקדושה שנפלו בשבי, עד שיתהפכו לגמרי לבעלי תשובה אמיתיים, וכך היה שוישלח ידו ויחזק בו עד שנהפך לגמרי לצד הקדושה והיה למטה בכפו שנהפך למטה ה'.

*

או יאמר, שרמזו הקב"ה למשה רבינו ע"ה באמירת "שלח ידך ואחוז בזנבו", שאין לו מה לפחד כלל מטומאת מצרים, דהנה ידוע הבחינה של ואתה מחיה את כולם, שכביכול יתברך שמו ויתעלה הוא המחיה את כולם ואין שום דבר במוחם ללא הניצוץ הקדוש המחיה אותו, ובלאו זה לא היו יכולים להתקיים, וכל דבר בכל מקום ובכל מצב הרי נמשך חיותו מאור אין סוף ב"ה, ובאם נוטל את הניצוץ הקדוש המחיה אותו הרי מתבטל ברגע כמימרא.

ולכן אמר הקב"ה שלח ידך ואחוז בזנבו, דהיינו להרים את הנחש המרמז על הסט"א ונחש הקדמוני שאף אותם אפשר להעלות לקדושה, וכך הוה ש"ויהי למטה בכפו", ששוב נכלל בקדושה, וכן מצרים על אף שהם הגרועים ביותר, מ"מ בגלל השליחות שהי' למשה מאת ה' הרי בכוחו הגדול להרים את ניצוצות הקדושה הטמונים ושבוים שם.

וזה כידוע כוונת "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול", דקאי על הניצוצות דקדושה אשר היו בגלות מצרים, ואז זכו לעליה.

וזהו וינצלו את מצרים ודרשו חז"ל עשאוה כמצודה שאין בה דגן וכמצולה שאין בה דגים (פסחים קט), ולכן נאסר עלינו לשוב מצרימה, משום להיות כשיצאו עם ישראל ממצרים כבר הוציא השי"ת משם את כל חלקי הקדושה אשר היו שבוים שם, לכן נאסר בכללות על ישראל לשוב שם.

וישב משה אל ה' ויאמר, ה' למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתי (ה, כב). ויאמר ה' אל משה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ביד חזקה וביד חזקה יגרשם מארצו (ו, א)

וברש"י ד"ה עתה תראה וגו': הרהרת על מידותי, לא כאברהם שאמרתיו לו "כי ביצחק יקרא לך יורע, ואח"כ אמרתיו לו "העלהו לעולה, ולא הרהר אחרי עכל"ק.

ולכאורה צ"ל הידבורים של משה כלפי משה שנראה לכאורה שדיבר דברים קשים וכו', וכן להבין מ"ש לו הקב"ה שאברהם לא הרהר דברי, א"כ למה אצל משה רעיא מהימנא רואים שהרהר.

והנראה דהנה מאלה הדברים אשר דיבר משה כלפי שמיא ידע בזה היטב שרח"ל "ער קען ווערן פארווארפען ווערן פון אלע וועלטען", רק היה לו מסירות נפש עבור כלל ישראל והפקיר את עצמו למענם לגמרי, וכדחזינו שאמר משה "מחני נאי מספרך אשר כתבת" וכו', וכן הובא במדרש שאמר יבטלו אלהי משה ואל יחסר ציפורן של אחד מישראל, וזאת מסירות נפש ברו"ג, כדרך הצדיקים המפקירים את עצמם במסיב' עצומה לכלל ולפרט, וכמ"ש הקב"ה גזור וצדיק מבטל, ע"י שמפקיר א"ע במסיב' עצומה, ועי"ז מבטלים כביכול רצונם יתברך.

ולכן אצל אברהם וכו' לא הרהרו אחר מידותיו של הקב"ה, דאצל אברהם לא היה בזה צרת הכלל, משא"כ אצל משה רעיא מהימנא דקאי על צרתו של ישראל, הרי בשבילים הפטיר דברים קשים כלפי שמיא והפקיר עצמו כליל.

מדברי כ"ק מרן אדמו"ר ~

שליט"א

לדגל יומא ההילולא דכ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א לסי' וזמשה היה רועה.

===

על המילים: "לפניו נעבוד ביראה ופחד" (זמירות לשב"ק) שמעתי מ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א דאף כשהאדם כבר נכנס לעבוד את השי"ת, וכבר זכה ליראה את ה', ומרגיש בקרבו יראת שמים, עדיין יש לו להיות נפחד, והיינו שצריך להיות מפחד על יראת השמים דליה, שמה איה יראת שמים אמיתית ונכונה, וזהו הכונה "ביראה ופחד", שהיראה צריכה להיות עם פחד, שמה איה ירא את ה' כדבעי. אמנם אנו צריכים ללמוד מה לכה"פ למוד המוסר בפשטות, והיינו שיהיה לנו עי"פ יראת שמים פשוטה, ועי"ז נעבוד את השי"ת.

כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א היה בעצמו צדיק הדור וצדיק האמת והיה דבוק בצדיקי הדור הקדמונים.

ואמר בשם אחד מאדמו"רי זעדיה ז"ע שאם יהודי מקושר לרבו שלו ולצדיקי אבות שלו או נהיה עי"ז קשר לכל ישראל וע"ז ונעשה כ"א מקושר אף עם חבריו והולך ומקושר לרבו אחר, והטעם מפני שכל צדיק בעצמו מקושר לרבותיו ואבותיו, ואבותם של אלו שני הצדיקים היו הולכים לאותו רבי אחד עי"מ כמו שאמר דה"ק החבי"ר אלימלך ז"ע שיצאו ממש כמה תלמידים שמהם יצאו כמה ששולח א"כ נמצא שהולך בשורש אחד, ולכן יהודי שמתקשר עם רבו ומתקשר גם עם חבריו ורבו עם חבריו ועי"ז כל ישראל נעשים חטיבה אחת שהיא שורש לכל החטבות כידוע בעיה", וכל צדיק מקושר לאבותיו הקדושים של הצדיק אמת השני והשי"ת יעזור שנוכח לדבוק בצדיקי אמת הקדומים שהשפיעו תורה ויר"ש בכל העניינים.

אצל כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א היה יראת שמים חופף עליו כל היום, ח"י לפניו נעבוד ביראה ופחד", שהיה חוזר על זה תמיד מיט א ברעון והתלהבות נוראה, והיה דרכו לחזור על זה באותה התנועה ששמע וראה אצל רבו הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין ז"ע ותמיד חזר על זה כך לא רק בש"ק אלא אפי' גם באמצע השבוע ביום גיל החזק על זה פעמים רבות טוב ושוב לפני נעבוד ביראה ופחד. וכבר אמרו ז"ל בנגמ' שאין לו להקב"ה בעולמו אלא אוצר של ירי"ש בלבד, וכזאת נראה אצלו תמיד.

כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א היה סולו ענה ושפלות רוח וסולו אהבה, ונהג לומר שעמ"ג של יהודי מפריעה לו יותר מכל, כי שום דבר אין מפריע לו ואינו מתפעל מזה העולם כלל, אבל צער של יהודי לא יכול לסבול ולא שוכח מזה לעולם, והוא היה כל ימיו בעל יסורים ומזבח כפרה על כלל ישראל.

הצדיקים הקדמונים היו חיים תמיד מיט א דרהובנקייט (התחממות), וכ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א היה כל סולו דרהובנקייט, על כן צריך בפשטות שיהיה לנו התחממות בתשובה ובמעש"ט, ומתוך שמחה וטוב לבב מרוב כל.

כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א היה אהב ישראל ופועל ישועות לישראל ומושיעו של ישראל, כל ימיו היה בוכה ומבכה על גלות ישראל ועל צער השכינה כל ימיו הוא היה בעל יסורים הגדול גם כשהיה בריא ואח"כ כשהתמטט, הוא היה עובד את הרב"ש"ע עבדה גדולה, הוא היה מזבח כפרה על כל כלל ישראל בכללות ופרטות אויף א יסן אופן אויף אייביג, והשפיע ישועות לכל כלל ישראל, והשפיע ירי"ש לכולם.

היה מרגלא בפומיה תמיד מאי דאי' בוה"ק מאי דעביד איניש בהאי עולמא עביד כשהוא לעלמא, כל הצדיקי וצדיקנות אמת, עידי שעסקו בתפילות ובקשות ותחנונים עבור כלל ישראל, עוסקים גם בעולם הבא.

כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א וכל הצדיקי אמת הם בבחי' מה כאן עומד ומתפלל אף שם עומד ומתפלל, הוא היה מושפע לישראל ולקרב הגאולה השלימה, הוא און אלע הייליגע זיסע צדיקי אמת פועלים ומרעפים כסדר ישועות לישראל, הוא היה מזבח כפרה של ישראל והשפיע לנשמות ישראל, היה ענו דאמית' וצדיק אמת וצדיק הדור ותמיד היה בוכה ומבכה על בניו בית המקדש,

די הייליגע רבי בוודאי ממשך למעלה ביתר שאת וביתר עוז להשפיע ישועות של ישראל ויר"ש ליחיד ולרבים בכללות ובפרטות, וכל הישועות שלמות שישאל צריכים, ופועל הישועה שלימה ומקרב הגאולה שלימה ובניו ביה"מ"ק.

כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א וכל הצדיקי אמת והצדיקות וכל נשמות ישראל ממשכים לבקש על כלל ישראל בכללות ופרטות לשמחת ישראל בכל העניינים והמובנים, מתפללים שיחיה תמיד שרע ובגשמיות ורוחניות תורה וגדולה במקום אחד.

כוח התורה אצל רבינו הקדוש הרמ"מ ואבותיו רבוה"ק זיע"א - {מאמר ב'}

עבודת הרמ"מ המשך מעמ"ב

המשך בעבודתו בקודש כאילו לא אירע עמו כלום. באמצע ה'טיש' נגש החסיד רבי יום טוב קרסיאנסקי וסיפר לו שהפציצו את הכור הגרעיני בעיראק, נענה הרבי בקצרה בהתפעלות "אזוי?" ותו לא מיד, רק המשך את העבודה בדרכו עד אחרי הבדלה. ואז נכנס לבית-הכנסת [כידוע שמר מאד מאד על הנקיות, ולכן היה יכול להאריך שם מאד] והתחיל לחשוש שמא אין הכל כתיקונן, לכן שאלו את ד"ר שושהיים לחוות דעתו, והוא ענה בתקיפות, שאם אלו הם הסימנים שראו אצל הרבי הרי זה פיקוח נפש ממש, ועליהם לקחתו תיכף ופיד לבית החולים, ואכן פרצו את דלת ביה"כ"ס והוציאו אותו על לוקמה, וכל זמן שהיה בהכרה חזר ואמר "נקיות נקיות, נקיות", כי עמד באמצע עבודה זו.

בתוך הע"ב שעות לפגילתו עם ה'אירוע מוחי' רח"ל [ורק אחרי מכן זה יודעים הרופאים איזה חלק בגוף נפגע, ועד אז יש בידם יותר אפשרויות להציל ולתקן] **הגיע** הגאון רבי יצחק יעקב ווייס זצ"ל בעל ה'מנחת יצחק' וגאב"ד ירושלים ת"ו לבקרו שהתבטל אליו מאד, והיה דבוק בו מאוד, ובאותה שעה אל היה יכול לקבלו, לכן צייה למשמיו לבקש ממנו להמתין ואף כששאלו שמא עדיף שיחזור לביתו וישבו אליו למחר לא הסכים, רק ביקש שימתין לו, ורק לאחר כשתיים נקרא להיכנס, ושאלו הרבי שתי שאלות בהלכה שנגעו לו למעשה, חדא שלאחר פטירת הרבנית ע"ה נהג לשנות 'לחיים' בטרם הדליק נרות שבת, והרופאים אסורים עליו לשנות י"ש, על כן ברצונו לדעת אם צריך לזה התרת נדרים, או שמא לא ישמע בקול הרופאים, החדבר דומה לחולה האומר צריך אני לחלל השבת והרופא אומר שאינו צריך, דקיימא לן ממחללין את השבת, והכי נמי מרגיש שעליו לשנות 'לחיים' לפני המצוה.

בסוף הסכימו את הרופאים, כי יותר זיק לולת שאלו יכול לשנות מהימנעו לשנות. עוד שאלו, שתמיד הקפיד בהנחת תפילין של ראש שלא תחפץ אפילו שערך המחוברת, אך כל זה עשה כשהיה בידו להניח תפילין בכוחות עצמו, אולם עתה שהוא נזקק לבריות אין ברצונו להטריחם כל כך, לכן ברצונו לדעת אם עליו להמשיך את המנהג, או שמא יעשה התרת נדרים. ומכאן נלמד אפס קצרו מגדלות, כי באותו רגע יאמה חשב רק על עבודת ה'. משמעות נכדו הגה"צ המשפיע רבי חיים יוסף בדרמן שליט"א - רב ואב"ד דקהלתיו

כבוד אלקים הסתר דבר (משלי כה, ב)
בענין אמירת התורה אצל רבוה"ק זיע"א: הבינו עלינו הגדרת מרן רביה"ק זיע"א בעל ההילולא, שאמר בשם הר"ק ד"ר מ"מ מוזארקא זיע"א, שגם הוא לא אמר 'תורה', בפסוק (תהלים יט) אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם בכל הארץ יצא קום, שבלעלוב לא אמרו כ"כ תורה, ואע"פ שאין אומר ואין דברים עכ"ו בכל הארץ יצא קום".
ובטעם הדבר שלא אמרו כ"כ תורה, הסתיר א"ע אדמוה"ו הר"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א עפ"י"ה (תהלים קוט) בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך, שידו המע"ה אמר שצפן בלבו את תורתו ולא פירסמה, כדי שיכול להביאה למעלה לפני הקב"ה בשלמות, ללא שום חסרון של פניות ונגיעות וכדו', וזהו 'בלבי צפנתי אמרתך' - זה ששמרתי ונטרתי תורתך בלבי, הוא 'למען לא אחטא לך' - הט"א הוא מלשון חסרון שלא יחסר מתורתו. - ויש להסתייג לזה פ' מפורש וכבוד אלקים הסתר דבר (משלי כה), שהסתיר דבר לשומרה בלבו ולא לפירסמה, זהו 'כבוד אלקים', שמביא לפניו תורה שלימה ללא שום חסרון, בחי' הכ' (תהלים יט) תורת ה' תמימה, תורת ה' רצויה, כשהו בתמימות השלימות בלא חסרון.
ועד"ו פ"י כ"ק מרן אדמו"ר הר"ק רבי משה מרדכי זיע"א בומר האר"ה"ל (ל"ש"ק) קדם רבון עלמין במילין סתימין, פ"י 'קדם רבון עלמין' - הצדיק אשר הוא לפני הקב"ה בבחי' שוית' ה' לגויה טמיה, א"ו במילין סתימין' - אמרוהו סתימין ומונע א"ע מלדבר.
ומטעם זה היה להם הצדיקים מה מיוחד לברך ולהשפיע כט"ס לכלל ישראל בכלל ובפרט, והוא כמ"ש עפ"י"ו מרן הרמ"ם זיע"א, מה דאמר' בגמ' (פסחים קוט): עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לודעו של יצחק וכו', אברהם אמר איני ראוי לברך וכו', דוד המלך אמר לו נאה לברך, והסביר דלכן דוקא הדמעה' ה' המצפון תורתו, הוא ראוי לברך, וזהו 'צפון' - המצפון עצמו, בדרך' - לו נאה לברך. ובפעם אחרת הסביר דדוקא המצפון עצמו יכול לברך משום דאין הרבה מצויה אלא בדבר הסמוך מן העין (ב"מ מב).

עוד רמז מרן הרמ"מ זיע"א בפיוט ידע כל הנסתרות דבריו עושים פירות, דמאחר שידע להסתיר תורתו, לכן 'דבריו עושים פירות' בשמים ממעל.
וכמסופר, דבאמת דבריו תורתו של הר"ק רבי דוד זיע"א עשתה פרי במרומים, כשנשכע בנו הר"ק רבי משה מלעלוב זיע"א יחד עם תלמידו אביו הר"ק רבי יצחק מוזארקא זיע"א אל הר"ק המגיד רבי מרדכי מטשערנאביל זיע"א, וכשנכנסו אצלו, שאלם מאיזה עיר אתם, והשיבו מהעיר 'לעלוב' אנו, כששמע זאת סיפר להם שאביו הר"ק בעל המאור עינים זיע"א, היה רגיל אחר פטירתו לבא אליו מידי לילה ללמוד עמו, ופעם א' אירע שבמשך ארבעים לילות לא בא אליו, ונצטער מהו מאד ופשפש ממעשיו שלא ידע על מה זה, ואחר מ' יום נתגלה אליו אביו וא"ל שאל לו לדאוג, וזה שלא בא אליו משך מ' היום, הוא מהמת נסתלק ובא לג"ע הר"ק רבי דוד מהעיר לעלוב, ומפני שלא אמר כ"כ תורה בעוה"ז מיבדוהו לומר דרשה במתיבתא של מעלה, ולכן נמנע מלהגיע אליו.

הוא היה **אומר**
מלבד זאת הול' בטעם של מיעוט אמירת 'תורה', נוסף לכך הוא כמו שקיבל מרן הר"ק הרד"ש זיע"א מרבו בעל הבית אהרן מקארלין זיע"א, שלא לומר שום דיבור מפיו נאר אויב ער האלט דעריבין, רק אם הוא כבר מחזיק במדרגה והשגה זו, של הדיבור שמוציא מפיו, והוא ממש כמו שפירשו צדיקים 'הוא היה - אומר', שהתנא מה ש'הוא היה' לפי עצם מדרגתו והשגתו, 'אומר' - לפ"י"ו הוא אומר את דיבוריו, לפי קדושתו והשגתו לא פחות ולא יותר, וזהו בחי' האמיתית של 'אנו דורש ונאה מקיים, שדיבוריו כדרך קיומיו, וכן כ' מרן הר"ק הרמ"ם זיע"א במכתב (לא) מחסידיו שביקש ממנו לכתוב לו דברי חיזוק), וז"ל: 'אני יודע ערוך מה לכתוב, כי ירושה לי מנ"ק זקן זיע"א [הרד"ש] שבלא לב שלם - און און מען האלט נישט בא דעם - לא יכולים אף לספר איזה סיפור מעשה, ולאיש פשוט וגרוע כמו אני זה הסדרון גדול, מי מדיבורים קדושים וממעשה צדיקים יכולים לבא להתעוררות, ורוב פעמים אני כמו אילם בין אנשים שמדברים דברי תו"ו' וליבי לב האבן קען זער דער ווארטען זאל האלטין בא דעם וכו', ומסיים: ואנינו יכול בשום אופן לשנות את טעמי', עכ"פ'.
וכן באמת ראינו אצל רבוה"ק זיע"א שאת דיבורי הקודש ואת הסיפורים שזיכרנו להם שהם כן הוציאו מפ"י קדשם, היו הם כולם בבחי' 'הוא היה אומר' און זיי האבן געהאלטען ביי דעם. ולפנינו כמה דוגמאות ע"ו: ידוע שמרן רביה"ק רבי אליעזר מענדיל זיע"א היה אומר (בתפילת ע"ד שלא נוצרתי אחר תפילת עמידה של ויהי"ב) ומה שחטאתי לפניך וכו' 'ואפילו' על ידי יסורים וכו' (במקום 'אבל לא' ע"ו וכו'), ובנו אחריו רביה"ק הרד"ש זיע"א אמר דאס איז גיווען דער טאטע ז"ל, הוא היה יכול לקבל עליו יסורים, אבל אנהנו חלושי כה וזוהו, אין אנו יכולים לקבל זאת וזה יפריע לנו מעבודת הש"ת. אמנם בנו אחריו רביה"ק הרש"ן זיע"א סיפר שגחן אנו אל אביו ושמע במפורש איך שגם הוא אומר 'ואפילו' ע"ו יסורים'. הרי שלך לפניך שגמאחר שהרד"ש סיפר זאת ע"ב שהיה במדרגה זו, אך הסתיר והצניע לכתו בקודש ולכן אמר אבל אנהנו חלושי כה וכו'. ועוד עובדא כ' בספר תפארת בית דוד שהר"ק הרד"ש זיע"א ישב בסעודתא דזעיר אנפין וסיפר מהרה"ק ר"ש מפערמישלאן זיע"א שישב אצלו בסעודה שלישיית, ופעמימות לבו היו נשמעים בחוקה מרוב השתוקקות לאור השכינה, וז"ל: מ'האט געהערט ווי דאס לעפיל פון הארץ עפנט זיך און פארמאכט זיך. ונכד הגרמ"ם זיע"א נישטוק צ"ל שהיה נוכח רגועים אל אצל שולחנו של הרד"ש זיע"א. וז"ל: ששכחתי זאת שמעו גם הוא את הפיקות לבו של הרד"ש זיע"א. ובנוסף לזה יש כמה דוגמאות גם מרביה"ק מרן הרמ"ם זיע"א, ועוד הוזהר למונע.

ובענין זה פ"י מרן הרמ"ם זיע"א באופן נשגב, הפ' (שמות לב, לב) ואם אין מחני נא מספרך וגו' דאי' בווה"ק (ה"ג רמ"ו) דבעבור זה שאמר משה מחני מספרך אשר כתבת לכן לא נחם שמו בפרשת צנור ע"ב, ולכאורה הרי בקשתו 'אם אין מחני נא' נאמר רק אה"כ בפר' מי תשא, ומדוע א"כ לא נחם שמו כבר בפרשת הקודש. והי"ד דמאחר ששמרתי"ה קיבל ע"ע מס"ג ממש עבוד כלל ישראל באורו 'ואם אין מחני נא', וכיון שהיה צריך קודם הכנה לזה 'צו האלטיען ממש ביי דעם' ולהיות במצב של מ"ס"ג ממש, לכן לא נחם שמו ויזקק בפרשה הקודמת לאמיתו.
ועד"ו פ"י ג"כ מרן אדמו"ר זיע"א בדברי בעל ההגדה וכל המורה לספר ביציאת מצרים הרי"ו משושה, דהנה א"י שבכל דוד ודוד חייב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים, וא"כ לפ"י שפיר של להרבות בסיפור יציאת מצרים, משום שאו האלט מען ביי דעם ממש, ולכן מדייק ואומר הרי זה משובח כולו שבה הוא למי שמסתב באופן כזה וזאת נה אצל בני דעם.
ברם בשנותיו האחרונות עלי אדמות היה מרן הרמ"ם זיע"א אומר, דבזמנינו היום, אם נחכה עד שנהיה במצב 'וואס מען האלט דעריבין' לא נוכל אף פעם לדבר שום דיבור, 'און מען ע"ב מישט קענען אויפמאכען די מויל', והיי הדור האחרון בנים ויולדו צייכטם לדעת שיהיו צדיקים וע"י דברי תורתם והסיפורים עליהם יתעורר בלבם בעבודת ה' ויזכרו את הצדיק, ולכן צריך להרבות בדיבורי קודש וסיפורי צדיקים בבדי ש"דו ליהו ישוב מעשיו ודיבקות הש"י ונקד בקרבם. ורק מזה דבריו הן' הללו נבוא אל הקודש להעלות ע"ה הכנה דברי רבוה"ק זיע"א, כדי להחיות עם רב ולהיותנו כמיום הזה, להתעורר בראשי אש שלהבת קודש, ללכת בדרכיהם הקדו', ולו נגניעה במקצת, ולעלות בדרך העולה בית אל' הסלולה לנו, וכמו שפי' צדיקים 'והנגלות לנו ולבנינו עד עולם' (דברים כט), שמה שגילו לנו הצדיקים מצפונות לבם זהו 'לנו ולבנינו'.

- כ"ז טבת** - רבי אברהם חיים ב"ר גדליה משה בעל אורח לחיים תל' המגיד ממועזריטש (תקע"ו)
רבי ישכר דוב מברעזאן ב"ר ארון לייב מפרמישלאן (תר"ד) רבי הלל מוזארקא זיע"א ב"ר יצחק (תרס"א)
רבי אלכסנדר סנדד שמואל אב"ד גאליגורי ולבוב ב"ר פנחס דוד היילפרך - שו"ת מהרא"ש (תרס"ה)
- כ"ח טבת** - רבי שישון ב"ר רפאל הירש (תרמ"ט) רבי אלטר ישעי' מדעמביץ ב"ר דאובן (תרנ"ה)
רבי נפתלי העשיל לבוב אב"ד שזאבאן ב"ר אהרן אב"ד טריי - שו"ת פני לבנה (תקל"א)
רבי מנשה יצחק מאיר איינשטיין מוזריטשויב - פ"ת ב"ר אשר ישעי' מפרומניק (תשל"א)
- כ"ט טבת** - רבי פנחס הירשפונג אב"ד מונטריאל - תל' מהר"ם שפירא מלובלין (תשנ"ה)
רבי צבי מנחם מאניפאל - דינאוויץ ב"ר משה זוסיא - תל' אביו הרבי רבי וזשא והמגיד מוזלשטוב (תקע"ד)
- כ"א טבת** - רבי שלמה זלמן מועזמיר ב"ר שמואל כ"ן - תל' הגר"א בעל התניא ועוד (תקפ"ו)
רבי חנוך הכהן מוזארשא ב"ר טוביה - תל' מרן מוהר"ד מלעלוב, היהודי הק' וההוזהר והקדושת לוי (תר"ד)
- כ"ב טבת** - רבי מנחם מנדל הארזויץ מלינסק ב"ר אברהם חיים (תרנ"ה)
רבי נפתלי מליטאוויסק ב"ר ישכר דוב - תל' רצ"ה מרימנוב והדברי חיים מצאנז (תרנ"א)
רבי יעקב שלמה היילפרין אב"ד דינאב ב"ר דוב בעריש אב"ד פרמישלאן (תרנ"ה)
רבי חיים בנימין טויב מוזאלין ב"ר שמואל אליהו (תרצ"א)
- כ"ג טבת** - רבי יוסף דוד מלוצק ב"ר מרדכי מביליאדאקא (תרצ"ה)
רבי גדליה שמלקוס מפשמישל ב"ר מרדכי (תרפ"ה)
רבי בן ציון יהודה לייב טווערסקי מהארניסטויב ב"ר מרדכי דוב (תשי"א)
רבי ישכר בער רוזנבוים מסטראוויץ ב"ר איתמר מנדבורנא - דברי ישכר (תשמ"א)
- כ"ד טבת** - רבי נתן הכהן (השני) ב"ר מרדכי אדלר (תרנ"ה)
רבי משה יהושע יהודה לייב ב"ר בנימין דיסקין מבריסק - י-ם (תרנ"ה)
רבי אהרן זעליג ב"ר יהודה זונדיל סג"ל - מחכמי קלויין בברודי (תצ"א)
רבי אלכסנדר סנדד מרגליות מסטאנוב ב"ר מרדכי (תקס"ב) רבי ישראל ב"ר משה אב"ד ויילהען (תק"ט)
- כ"ה טבת** - רבי נח שמואל מטורבין ב"ר יהודה לייב אב"ד אופאטשטא - תל' החוזה הק' והמגיד מקאוניץ (תקצ"ב)
- כ"ו טבת** - רבי משה צבי מסטאנוויץ ב"ר ברוך מוסוואראן (תרנ"ו)
רבי מנחם נחום יוסף בן ציון מקאריסטשטוב ב"ר מרדכי (תרס"ט)
רבי פנחס אליהו שפיגל מאוסטראווא ב"ר משה (תשי"ב) רבי יצחק כדורי בן טפוחה (תשס"ו)
רבי אברהם יהושע העשיל זבובן מווישניצא ב"ר חיים ראובן (תשנ"ט)
רבי ירחמיאל ישראל יצחק בעל ישמח ישראל ב"ר יחיאל מאלכסנדר (תר"פ)

- ## היילולא דצדיקים
- כ"א טבת** - רבי אריה לייבוש הלוי עפשטיין מאו"רוב אופאלא ב"ר יחיאל מיכל - תל' החוזה, והרב מפאטא והיהודי הק' (תקצ"ה) רבי יצחק זרחה ב"ר ישעיהו - אב"ד (תקפ"ה)
 - כ"ב טבת** - רבי אליקים ענין הכהן ב"ר שמואל שווערין אב"ד אסאדאקא ואה"כ אב"ד באיא - תל' מהר"ם מפאטא, נוב"ג, מהר"ם ברב"ב ומהר"ם בנעט (תרי"ט)
רבי לוי יצחק מסטראוויץ ב"ר ישראל מאוסטראוויצא - התן רבי חיים שניאור זלמן מליאדי (תרס"ה)
 - כ"ג טבת** - ב"ר מרן אדמו"ר הקדוה"ר רבינו משה מרדכי זיע"א בן כ"ק מרן אדמו"ר הר"ק רבינו שמעון נתן ישעי' מלעלוב (תשמ"ו)
רבי יוסף ב"ר יחיאל מיכל מלזשטוב (תקע"ב)
 - כ"ד טבת** - רבי נפתלי כ"ן ב"ר יצחק גאב"ד פון - סמיכת חכמים (תע"ט)
רבי יוסף מייאמפאלא ב"ר יחיאל מיכל מלזשטוב (תקע"ב)
רבי חיים דוד מביהווא ב"ר יהודה יעקב - תל' ה"מ מייטעפסק ור"א מקאליסק (תקצ"ו)
 - כ"ה טבת** - רבי אברהם נפתלי מברעזאן ב"ר זאב וואלץ מוטרניסטראה (תקצ"ו)
רבי גבריאל הכהן ענבלעו אב"ד רעכמץ - עיני ישראל - (תר"ה)
רבי מאיר אייזענשטאטער א"ש ב"ר יהודה לייב - תל' והה"ק חת"ס (תרי"ב)
 - כ"ו טבת** - רבי משה יוסף טייטלבוים ב"ר יקותיאל יהודה מסיגעט - התן רבי דוד מקשאנוב (תרנ"ו)
רבי חיים משאץ ב"ר משה (תשל"ו)
רבי שניאור זלמן ב"ר ברוך בעל התניא ושו"ע הרב (תקע"ב)
רבי שמואל ב"ר אברהם בורנשטיין ב"ר שם משמואל מסוכטשטוב (תרפ"ו)
רבי אברהם שמואל בנימין סופר ב"ר משה ב"ר שו"ת דברי סופר (תש"ה)
רבי אליהו אליעזר ב"ר דאובן דב דסלר בעל מכתב מאלהו (תשי"ד)
רבי משה צבי ב"ר שמעון שלמה מסאוואראן תל' הקדושת לוי ועוד (תקצ"ה)
 - כ"ז טבת** - רבי צבי הירש כהנא הי"ד אב"ד סטראמטשטע ב"ר ישעי' (תשי"ה)
רבי אליעזר זאב ב"ר יוסף אב"ד סטראמטשטע (תשי"ה)

שפחה ופועה

פנינים על הפרשה

ואלה שמות בני ישראל (א, א).

מעם ואמרו ואלה בתוספת וא"ו ללמוד עליהם כי כולם צדיקים כבאבותיהם, ואלה מוסיק על הראשונים עמו ראשונים להם אברהם יצחק ויעקב צדיקים עליונים כמעשה אבות עשר הבנים: עוד ירצה על דרך אומרים ז"ל (פרד"א מה) כי זמן הגלות התחיל מימי אברהם משגולת יצחק, והוא אומר ואלה גוי' הבאים מצרימה, מוסיק על הראשונים לומר לך שגם הראשונים בגלות היו ואלה עמהם. אור ההי"ם הק'...

את כל עבודתם (א, ד).

אמרו חז"ל (סוטה יא, ב) שנשי ישראל במצרים היו יולדות בשדה, וכיון שמכירין בהן מצרים באין להורגן נעשה נס ובעלו הילדים בקרקע, לאחר שהולכין [משם המצרים], היו כנבצצין ויוצאין כעשב השדה שנאמר (יחזקאל טו, ז) נקבה קצמץ השדה נתתך וכיון שמתגלגלין באין עדרים עדרים לבתיהן שנאמר (שם) נתתך ונתגלגלי, נתבאי ב' עדי' עדיים אל תקרי בעדי עדים אלא בעדי עדרים, ויש להקשות איך דרשו חז"ל על עדים - עדרים הלא לא מצונו מלה שיהיה חסר הרי"ש שהיא עיקר המלה.

וי"ל בדרך צחות לפי שדרך הקטנים שמוצא הרי"ש קשה להם בדיבור ומוגלים אותה בדיבורם - בפרט אלו הקטנים שנתגדלו במקום שאין אדם, וכאלו עמהם דבר הכתוב כלשונם, נתבאי ב' עדי' עדיים במקום עדי עדרים בדיבור הרי"ש. והוא שדרשו חז"ל אל תקרי עדי עדים בלא רי"ש כמו שקורין אלו הנערים שנתגדלו בשדות שיהיה משמעו מלשון קישוט, אלא עדי עדרים ברי"ש. היודיש המהרש"א - מסכת סוטה יא:

ויאמר מלך מצרים למלכות העבריות (א, טו). וברש"י שפחה. זו וכבר, על שם שמשפחת את הולד: פועה. זו מרים, על שם שפועה ומדברת והוגה לולד, כדרך הנשים המפסיקות תינוק הבוכה.

הגז"ק רבי הלל ליכטנשטיין זצ"ל אב"ד קאלאמי היה ר"ר הרה"ק רבי יהודה את ישראל על כל פגם וביטול מצוה, ובכל מקום בואו בדק את הפרצות הצריכות תיקון, ועורר את יושבי המקום לתקן את הטעון תיקון.

פעם אחת ביקר בביתו של יהודי, ותיכף בעמדו על סף הבית, העיר לו על ה"מוצה" שאינה קבועה בנוכה הנכון עפי"י ההלכה שהוא השליש העליון של הפתח (ראה שו"ע יו"ד סי' רפט, ב).

כשנכנס פנימה, העיר לו על כך שלא הניח נגד הפתח שיעור של אמה על אמה שאינו מסויד זכר לחורבן הבית (ראה שו"ע או"ח ריש סי' תקס), וכן בהמשך שהותו בביתו הוסיף להעיר לו על כמה וכמה עניינים.

בצאתו את הבית שאלו היהודי: "רבי נכבד! הרי לפני זמן מה ביקר אצלי ג"כ רבי קדוש, ה"ה הרבי ר' הערש לסקער והוא לא העיר לי כלל על לזולזל במצוות, ומדוע אתם מעירים לי על כל צעד ושעל?" השיב לו רבי הלל: הנה מצאנו בתוה"ק שלבני ישראל היו במצרים שתי מילדות, אשר שם האחת שפחה, ושם השנית פועה, ופרש"י "שפחה - על שם שמשפחת את הולד, פועה - על שם שפועה ומדברת והוגה לולד, כדרך הנשים המפסיקות תינוק הבוכה".

כמו כן ישנן שני דרכים בעבודת הצדיקים, ישנו צדיק שהוא בבחינת "שפחה", שתפקידו לשפר כל דבר, ולומר שהוא טוב. ומאידך צדיק שהוא בבחינת "פועה", שתפקידו לצעוק ולומר ולהעיר על כל דבר. וסיים לאמר: "אני, תפקידו הוא להיות פועה, להעיר ולעורר את ישראל להתחוק בשמירת המצוות וקיומן, ואילו הרבי ר' הערש תפקידו הוא להיות "שפחה". הגרי"ש אונגר זצ"ל אב"ד חוג הת"ס - רשומים בשמך

מן השמים השמעת קולך אמנם לא הרבו רבוה"ק באמירת 'תורה', אבל זה המעט שאמרוהו בקיצור וברמיזא היה מוזק שבעתים עמיקי וטמירי ולא מילתא אוושיא. ולא עוד, אלא השמעת דברי קודש אלו היו ממש בבחי' 'בכל הארץ יצא קום', שהם כללו והתכוונו בדברי תורתם הק' אל כאו"א המסתופפים בצלם בדיבור אחד, והוא בחי' 'תורה מן השמים' מן השמים בני הצדיקים איהו דיבורים לומר כדי שיזונו אל כולם, וכל ישראל ישמעו ויראו אחד. וכמ"ש רביה"ק מרן רבי משה מלעלוב זיע"א (בשבת האחרון על אדמת פולין, בעיירת הורבינשוב) ע"פ 'אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל, א פארוואר (האמת היא בפסוק) 'אלה הדברים אשר דיבר משה' - הן הם הדברים שדיבר משה שהוא הצדיק הדור, ובה לחוד דיבר 'אל כל ישראל' שכאו"א שמעו והבין מדבריו את הנגוע לו, שכל מה שהצדיק הדור מדבר הוא מכניס בלב שומעיו ע"י דיבורו קדושה ויר"ש, כ"א כפי ערכו ומצבו ולפום דרגא דיליה, ורביה"ק מרן הרמ"ם זיע"א הוסיף ע"ז דמיון שמשער"ה רצה להוכיחם, ובתוכחה מוכרח הוא להיות כך, דהרי כשהאדם רוצה להוכיח הרבה אנשים ביחד, אין יכול להוכיחם, שהרי א' חטא וקלקל יותר ויש לו יותר לתקן, והשני נפסא פחות ויש לו פחות לתקן, משא"כ הצדיק אשר מוכיח הוא מכוון לכאו"א ומכניס בלבם הרהורי תשובה ולב יודע מרת נפשו, וז"ל מוסיק מה שצריך לשמוע לתקן נגעי לבבו. ומרן הרמ"ם זיע"א הוסיף לזה דברי הבית אהרן זיע"א שפי' כן, 'אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל, אל כללות ישראל לכאו"א לפי בחינתו וערכו, שכאו"א יכול לקבל הדברים הצריכים לו, וכן סיפר שאצל הרה"ק הר"ר ברוך ממעז'ב'ח זיע"א התווכחו החסידים מה אמר הר"ר בעת עריכת השולחן, ש"כ"א הבין באיפ"א דברי תורתו, ונכנסו אליו ושאלוהו ע"כ, והשיב שאלו ואלו דא"ה, וכ"א שמע כפי מה שהיה הוא צריך לשמוע.

שינה מדברת מתוך גרונו

החסד לכן את שיע"י אמירת התורה נעשה התוצאה שכאו"א שומע, עולה בקנה אחד באופן אמירת התורה, הדנה רביה"ק מרן הרמ"ם זיע"א אמר בשם הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זיע"א שאמר בשם הרה"ק רבי הערש ליכטנשטיין זיע"א ע"פ (דברים יג, טו) 'ודרשת' - שאדם יכול לדווש דרשות, 'והקרת' - להקוד הקירות, 'ושאלת היטב' - וגם לשאול שאלות טובות, 'והנה אמת' - ויכול אף להיות כי הדברים שאומר הם אמת לאמתיה, אך אם 'נכון הדבר' - אם היו דבריו מוכנים אצלו קודם לאמירתם, אז הם בבחי' 'נעשתה התועבה הזאת בישראל'.

וביאר בזה מרן הרמ"מ זיע"א הדענון הוא שהצדיק אומר תורה כפי ערך השומעים תורתו, ולפי ערכם נשפע להצדיק שפע קודש בעת האמירה שיוכל להשפיע עליהם ולכן אין מקום להכנת 'התורה' קודם אמירתה דבשעת מעשה ששפע השפע ממרומים כפי השומעים, ופי' עוד עפי"י ה' (ויקרא טו, ג) בואת יבא אהרן אל הקודש, 'בואת' - רומז להשיגה הק' (תיקו"י) שאם השיגה מדברת מתוך גרונו, אז 'בוא אהרן אל הקודש' רק אז יכול הצדיק לגשת לומר 'תורה', והשיגה מדברת ומזמזמת מתוך גרונו לומר הדברים שהוא מכוון נגד כאו"א וזה הסיבה שכ"א מבין מדברותיו את הנוגע לו לענינו לתקן את אשר עיווה ולשוב בתשובה שלימה. וכן פ"י מרן הרמ"ם זיע"א מ"ש בוה"ק כמ"פ הלשון 'פתח ואמר', הכוונה היא דבכל שום המנה לד"ת כלל הופיע עליהם האור העליון ונתלבשה בהם השיגה בבחי' שינה מדברת מתוך גרונו ופתח ואמר וכו'.

ובאמת אמרו, שענין זה שהצדיק אומר 'תורה' וכולם שומעים לפי ערכם, זה לא רק בד"ת אלא גם בסיפורי קודש שסיפורי חבצו להבות אל קודש, שקודם אמירתו כבר האדימו פניו כלמיד א"ו ובשעת אמירתו אהבה אהבה חילו ורעה שדראשו מושמט לצדו, ומשמיע לנו תורה מן השמים ושיגה מדברת מתוך גרונו ממש, וכמו שהעיד ע"ע כמ"פ, על אמירת התורה 'שאינו יודע קודם אמירתה מה שיאמר', ורק 'זואס מען זאגט דאס זאגט מען', ופי"א כאשר ביקר הבית ישראל מגור זיע"א אצלו שאלוהו על הד"ת שאמר ששולח"ט, וענה לו: 'ווען איך זאג זאג איך, אך אה"כ כבר איני זוכר'. וכן היה אומר כמ"פ: 'ב'ו דא זאגט מען', וכן אמר על אר"ה ד"ת שאמר שהו' תורת אמת', או שזה 'תורה מן השמים', ואין אתנו יודע עד מה.

ובמסופר על רביה"ק מרן הרדב"ש זיע"א שהיה מצווה לקהל שיתפללו עמו בכל יום מנחה ומעריב, ובהודמנות זו כשבאו לתפילה כל מי שהיה לו איזה שאלה או ענין להתייעץ עמו היה מקבל תשובתו ע"י שהרדב"ש היה אומר איזה שיעור או מדבר בדיבורים ושיותו חולין ומתוך דבריו היה בא לכאו"א תשובה לשאלתו.

וכן בענין הסיפורים אידע אצל רביה"ק מרן אדמו"ר זיע"א שכביד את אחד היושבים לפניו לספר סיפורי צדיקים והאריך יתר על המידה, (ורבינו אל סבל אייכות דברים כשידברו הרבה מדי), וענה רבינו בחיבה ובמליצה: איר רעדט האט איר נישט איניינען אלע אידן, איך רעד האב איך איניינען אלע אידן. והדברים נשגבים.

ומצאנו בסה"ק מאור ושמש, אשר ב' מקום כדברים האלה לגבי סיפורי צדיקים, וז"ל: "רק הבחינה האמיתית היא זאת כאשר ידוע ומפורסם מאדמו"ר אש אלמס מורינו הרב אלימלך זצוק"ל [מליענסק] שהיה עומד לפני ביתו וסובבוהו בנ"א בעגולה, והוא עומד באמצע, וסיפר איזה מעשה באיזה ענין לפניו וכאו"א מהם היה ליבו נשבר על "ב קעים, וכ"א מהם סבר שסיפר המעשה הוא עבודו, ומרומ למעשיו אשר לא טובים אשר עשה, וזה סבר שאליו וכו' הגם שהצדיק כוונתו בסיפור המעשה לאיזה ענין הצריך לו, או שמכוון שיצא איזה מוסר והנהגה אע"פ ואלהו לא יכול, והם שוים לכל נפש השומעים דבריו, והוא אפי' שיתחיל ויקוץ של ת"ה צריכה לימוד, ובה הצדיק יבחן לידע ולהודיע אם זה כוחו, אזי הוא בחי' ציון וצדיק יסוד עולם באמת, עמ"כ".

וכ"ה בשו"ת חולין שראינו אצל רבינו זיע"א הנהגה מיוחדת בזה איך שקורבו והחזירו בתשובה ע"י כמה וכמה נשמות ישראל, וכמו שידוע כמה ועבודת מהרה"ק קרמ"ק זיע"א מזה, וכן ידוע המעשה מהרה"ק הרדב"ש זיע"א שהיה משוחח עם א' מהקהל על דא ועל הא בשפה הערבית בעת עריכת השו"ת, ועי"ז הצילו בסופו מדרת שחת, ואכמ"ל.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

לעילוי נשמת
היא גברא דבה יקירא איש שמולו תורה, מרבי המולד "אור מנחה" לעלוב, מיום היווסדה, הגה"ה רבי מנחם ישישר ויינאר זצ"ל הנפ"ע כ"ג טבת תשע"ז. הנצב"ה

איש חסיד היה
בלב קרוע ומורתח אבלים אנו על הסתלקותו של ידידינו הדגול הנעלה האי גברא רבה ויקירא דבוק ומקושר בלו"ל למרן רבינו שליט"א, מיקריו וחשובי רבני אנ"ש בארה"ב, ה"ה הרה"ג רבי אפרים זלמן שטיינארזאל ז"ל על הסתלקותו ביום חמשי"ט ט"ו טבת הואי שתא מעומק ליבנו אנו מביעים תחנומינו למשפ' החשובה ולבניו הקרובים מחשובי אנ"ש ובפרט ידידינו הר"ר אבא והר"ר מרדכי הי"ו המקום ינחמם בתוך אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.
המערכת - קהל חסידו לעלוב

יוסף השם עליכם
ברגשי גיל ורגנה נשגר בזה מזולא וגדא יאה, להאי גברא רבא ויקירא, העושה לילות כימים ברוב אונים ואמיץ כוח, כדי להרבות ולהפיץ מעיינות רבותינו הקדושים מלעלוב זיע"א, להשקות זקנים ונערים, במאמרים נאים ונהדרים, מלאים בתוכן ובחן מיוחד, לזכות את הרבים באוצר זהב בעדיכת הגליון המופלא "זכרו תורת משה", דבוק ומקושר לרבינו, ה"ה הרה"ה המפורא איש האשכולות המחנך רבי יוסף לב שליט"א לרגל שמחת אירוסיו הבן החתן המופלג בתו"ש כרכא דכוליה ביה, עדין הנפש ונעים הליכות, תורה מכרות עליו מבחין, דבוק ומקושר למרן רבינו, ה"ה הרב אלתר אלעזר מנחם הי"ו ממצגיני ישיבת "טל תורה" עב"ג בשעטזמ"צ יח"ר שיוכה לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב תענוג ונחת דקדושה, והזיווג יעלה יפה יפה, וענינת ואמרת: יתן לו ה' כוח להמשיך עוד רבות בשנים בעבודת הקודש, שיוכה לראות בנים ובני בנים חיים וקיימים, ולגלגל לתורה ולמעשים טובים, וככה ל"בא לציון גואל" ומלכינו כ"ק מרן רבינו שליט"א בראשינו, אמן. ומברכין ומשבחין ומפארין ומעריצין מלל חסידו לעלוב בארץ ובהפגזות - חברי המערכת זת"מ ואפ"י רבנות עמר ביה ישראל

למר עולם יהיה צדיק
גליון זה מוקדש ומונח לכוון ולטובת נשמת כ"ק מרן הרה"ק רבינו משה מרדכי זיע"א מלעלוב בן ב"ק מרן הרה"ק רבינו שמעון נתן נטע מלעלוב זיע"א יומא הדילולא קדישא כ"ח טבת זכותו וכן עליו ועל כל ישראל אמן הונצח ע"י אחד ממכדי רבינו הק' החפץ בעל"ש. זכות רבינו הקוה"ש ב' ההילולא תג עליו לו ולזוהי עד סוף כל הדורות.

גליון זה נודב לע"נ
האשה החשובה מרת חנה בלומה בת ר' משה לייב נפטרה ב"ה טבת. הנצב"ה הונצח ע"י בנה ידידינו היקר הרה"ה ר' משה ישראל שליט"א

אנא עוררו דחמים על ידידינו מזכה הרבים
הר"ר משה יעקב בן חנה בלומה לרפ"ש